

**Київський національний торговельно-економічний
університет
Кафедра іноземної філології та перекладу**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. п. 3 від 28.04.2016)

Ректор

А.А. Мазаракі

ІНОЗЕМНА МОВА

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь «доктор філософії»

для всіх спеціальностей

Київ 2017

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор А.Г. Латигіна, доц.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри сучасних європейських мов від 04 квітня 2016 р., протокол № 18.

Рецензент Л.І. Бербенець, доц.

Навчальна програма

ІНОЗЕМНА МОВА

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА

**освітній ступінь «доктор філософії»
для всіх спеціальностей**

Автор ЛАТИГІНА Алла Григорівна

Редактор К.Я. Савчук
Комп'ютерне верстання Н.О. Пасик, І.В. Деркачової

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,81. Тираж 12 пр. Зам. 87.

Видавець і виготовлювач

Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ-156, Україна, 02156

© Латигіна А.Г., 2017
© Київський національний торговельно-економічний університет, 2017

ВСТУП

В основу програми та робочої програми покладено положення, згідно з яким володіння іноземною мовою розглядається як невід'ємна частина професійної підготовки сучасного науковця, Акцентується увага на важливості знання іноземної мови для дослідницької роботи. Крім цього, рівень набутої аспірантами комунікативної компетентності має бути таким, що дасть змогу їм читати літературу з фаху, брати активну участь у міжнародних конференціях, складати резюме, готувати публічні виступи, писати статті, обговорювати професійні проблеми та ін.

Мовний матеріал підбирається з урахуванням його функціонально-комунікативного значення, а весь курс іноземної мови має комунікативно-орієнтований характер.

Розділ 1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

Метою вивчення іноземної мови для аспірантів є опанування відповідного рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечуватиме необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах. Вихідний рівень володіння іноземною мовою для аспіранта повинен відповідати рівню С1, який базується на дескрипторах, запропонованих Загальноєвропейськими рекомендаціями мовної освіти.

Завданням дисципліни є вдосконалення знань, навичок і вмінь з іноземної мови у різних видах мовленнєвої діяльності та забезпечення підготовки фахівця, який володіє іноземною мовою як засобом здійснення наукової діяльності в іншомовному середовищі та міжкультурної комунікації, розуміє значення адекватного оволодіння іноземною мовою для творчої наукової та професійної діяльності.

Згідно з вимогами програми аспірант повинен **знати**:

- особливості мови і стилю в теорії та практиці перекладу наукової і технічної літератури;
- поняття перекладу, перекладацькі трансформації; компенсації втрат при перекладі, контекстуальні заміни, багатозначність слів, збігання і розбіжності значень інтернаціональних слів, «фальшиві друзі перекладачів» тощо;

- структуру та мову анотування і реферування рідною та іноземною мовами як оформлення отримуваної інформації;
- види анотацій (описова, реферативна) і рефератів (реферат-конспект, реферат-резюме, оглядовий реферат).

Програмою визначено мовні **навички** та **вміння**, якими повинні володіти аспіранти:

Аудіювання. Завдання – досягти навичок сприйняття і розуміння монологічних та діалогічних висловлювань носіїв мови в межах професійної тематики на рівні 85–90% інформації.

Усне мовлення. Рівень навичок монологічного мовлення має забезпечувати можливість самостійно готувати повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, обробку даних, висновки та інші аспекти наукової роботи. Рівень навичок діалогічного мовлення має забезпечувати можливість брати участь у науковій дискусії та елементарному спілкуванні в межах ситуацій, пов'язаних з перебуванням у закордонному відрядженні.

Читання. Завданням є розвиток навичок оглядового, інформативного і поглибленого читання оригінальної наукової літератури з фаху.

Переклад. Рівень навичок і вмінь перекладу має забезпечувати можливість робити за одну академічну годину (45 хвилин) письмовий переклад (із словником) 2000 друкованих знаків, для усного перекладу – 4000–4500 друкованих знаків оригінального тексту з фаху.

Анотування і реферування. Завданням є розвиток навичок і вмінь оформлення отриманої інформації, складання анотацій та рефератів до наукових статей, доповідей, матеріалів дослідження тощо як рідною, так й іноземною мовою.

Письмо. Мета – періодичне виконання письмових лексичних і граматичних вправ, складання планів чи конспектів до прочитаного, написання доповідей і повідомлень, приватних та ділових листів, оформлення інших основних видів документації (заявок на участь у конференції, складання CV).

Компетентності, якими повинен оволодіти аспірант:

- розуміти широкий спектр досить складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення;
- працювати з іншомовними джерелами наукового характеру (статті, монографії, реферати, дисертації тощо);

- знаходити та аналізувати інформацію з різних іншомовних джерел;
- обробляти різножанрові письмові і усні тексти (анотування, реферування);
- фіксувати і письмово викладати результати наукових досліджень;
- ефективно спілкуватися іноземною мовою у науковому та професійному середовищі;
- розуміти інформацію в ході обговорень доповідей, лекцій тощо;
- поводитись відповідно у типових академічних і професійних ситуаціях (на конференціях, засіданнях тощо); чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, конекторами та зв'язними програмами висловлювання;
- висловлювати іноземною мовою швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних із пошуком засобів вираження, власну позицію під час наукового та професійного спілкування;
- перекладати іншомовні професійні тексти рідною мовою.

Розділ 2. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ

2.1. Розподіл навчального часу за темами

№ пор.	Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	
		Усього годин/кредитів	З них			
			лекції	практичні		самостійна робота
1	Мета і завдання дисципліни. Теоретичні принципи перекладу		2		6	Усне опитування
2	Специфіка наукового стилю мови, жанри наукових робіт		2		6	Усне опитування
3	Технічні та наукові статті і доповіді, термінотворення		2		6	Усне опитування

Закінчення таблиці

№ пор.	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		Усього годин/кредитів	З них			
			лекції	практичні	самостійна робота	
4	Особливості мови анотацій і рефератів		2		6	Усне опитування
5	Технології роботи з науковими текстами, особливості користування словником і довідковою літературою		2		6	Усне опитування
6	Тенденції розвитку бізнесу			12	16	Усне опитування, тестування
7	Управління бізнесом			12	16	Усне опитування, тестування
8	Управління персоналом			12	16	Усне опитування, тестування
9	Роль менеджменту в бізнесі			12	16	Усне опитування, тестування
10	Бізнес і фінанси			12	16	Усне опитування, тестування
Разом		180/6	10	60	110	Екзамен

2.2. Тематика та зміст лекційних занять

Тема 1. Мета і завдання дисципліни. Теоретичні принципи перекладу

План лекції

1. Мета і завдання дисципліни.
2. Теоретичні принципи перекладу.

Рекомендовані джерела: 1, 3–8.

Тема 2. Специфіка наукового стилю мови, жанри наукових робіт

План лекції

1. Особливості роботи з аутентичними текстами наукового стилю.
2. Жанри наукових робіт – стаття, підручник, навчальний посібник, монографія.

Рекомендовані джерела: 3–8.

Тема 3. Технічні та наукові статті і доповіді, термінотворення

План лекції

1. Особливості статті як об'єкта перекладу, термінотворення.
2. Індивідуальні недоліки авторів статей.
3. Незрозумілі конструкції.

Рекомендовані джерела: 3–6.

Тема 4. Особливості мови анотацій і рефератів

План лекції

1. Призначення, структура та особливості мови анотацій і рефератів.
2. Види анотацій і рефератів.

Рекомендовані джерела: 1, 3–6.

Тема 5. Технології роботи з науковими (фаховими) текстами, особливості користування словником і довідковою літературою

План лекції

1. Деякі компоненти роботи з науковим текстом.
2. Форми фіксації інформації.
3. Користування словником і довідковою літературою.

Рекомендовані джерела: 1, 3–6.

2.3. Рекомендований навчальний матеріал

Англійська мова

1. Структура речення в англійській мові порівняно зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань.
2. Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові слова.

3. Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.
4. Активний і пасивний стан. Особливості використання і перекладу пасивного стану. Узгодження часів.
5. Безособові форми дієслова. Дієприкметник, функції та способи перекладу. Інфінітив, функції та способи перекладу. Герундій, функції та способи перекладу.
6. Модальні дієслова та їх еквіваленти.
7. Умовний спосіб. Емфатичні конструкції.
8. Функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would. Функції дієслів із закінченням -ing, -ed.
9. Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.
10. Артикль.
11. Займенник (загальні відомості). Особові, присвійні, вказівні займенники. Неозначені займенники some, any і заперечний займенник no. кількісні займенники many, much, few. Неозначений особовий займенник one. Три функції one. Підсилювальні та зворотні займенники.
12. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.
13. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
14. Граматичні особливості перекладу (артикль, іменник, прикметник, числівник, займенник, даєслово, прислівник, прийменник, сполучник). Конструкції типу the more ... the better, there + be.
15. Синтаксичні особливості перекладу (умовне речення, неозначено-особові та безособові речення, безсполучникові підрядні речення, складнопідрядні речення, еліipsis, емпфаза, інверсія, подвійне керування та ін.).
16. Лексичні особливості перекладу (багатозначність, конверсія, синонімія, неологізми, «фальшиві друзі перекладача», британський та американський варіанти англійської мови, термін, уживані вирази та службові слова, іншомовні запозичення, назви міри та ваги і / т. ін).
17. Жанрові особливості перекладу.
18. Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови в науково-технічній літературі та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Німецька мова

1. Часові форми дієслова. Дієслово з віддільними та невіддільними префіксами. Дієслівне керування.
2. Пасив. Модальні дієслова з інфінітивом пасив. Відмінювання іменників. Прийменники з давальним відмінком. Прийменники із знахідним відмінком.
3. Залежний інфінітив. Інфінітивні групи як члени речення, множина іменників. Прийменники з давальним та знахідним відмінками.
4. Дієприкметник. Означення, виражене дієприкметниками I та II. Поширене означення. Дієприкметник I як означення.
5. Відокремлені дієприкметникові звороти. Прийменник з родовим відмінком. Результативний пасив.
6. Підрядні речення. Речення з підрядним означальним. Відмінювання відносних займенників.
7. Додаткові підрядні речення. Речення з підрядним причини. Введення логічних зв'язків.
8. Інфінітивні групи. Речення з підрядним мети та способу дії.
9. Речення з підрядними умовними.
10. Розділовий родовий відмінок.
11. Займенникові прислівники.
12. Звороти можливості та повинності. Конструкції *haben + zu + інфінітив* та *sein + zu + інфінітив*.
13. Парні сполучники.
14. Конструкція *sich lassen + інфінітив*. Сполучення знахідного відмінка з інфінітивом.
15. Вказівні займенники у функції заміни іменників.
16. Речення з підрядними часу та мети. Подвійні прийменники з підсиленням.
17. Спосіб вираження ставлення до висловлювання. Модальні дієслова, складні форми модальних дієслів.
18. Спосіб вираження зв'язку з попереднім та наступним висловлюванням. Кон'юктив у самостійних реченнях.
19. Кон'юктив в умовних реченнях. Допустові речення. Модальні дієслова у значенні речення.
20. Лексичні, граматичні та синтаксичні особливості перекладу науково-технічної літератури.

Французька мова

1. Артикль.
2. Займенник.
3. Група часів індикатива.
4. Умовний спосіб.
5. Пасивна форма.
6. Інфінітив. Функції інфінітива.
7. Дієприкметник.
8. Дієприслівник.
9. Порядок слів у реченні.
10. Узгодження часів індикатива.
11. Словотворення.
12. Складносурядне речення.
13. Складнопідрядне речення.
14. Лексичні, граматичні та синтаксичні особливості перекладу науково-технічного тексту.

2.4. Самостійна робота

Форми самостійної роботи

1. Опрацювання лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Робота із фаховими джерелами.
4. Підготовка реферату з проблеми наукового дослідження (україномовний огляд наукових робіт, прочитаних іноземною мовою).
5. Підготовка словника 100 фахових термінів.
6. Підготовка повідомлення іноземною мовою про наукове дослідження.

Розділ 3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ КУРСУ

3.1. Навчальними текстами для читання мають бути оригінальні монографії та періодична література в галузі наукових інтересів аспіранта, які не є перекладом з іноземних мов і не перекладені на рідну мову. Матеріал для читання іноземною мовою аспіранти підбирають самостійно з урахуванням рекомендацій наукових керівників. Рекомендована література іноземною мовою повинна мати безпосереднє відношення до дисертаційної роботи.

Загальний обсяг опрацьованої літератури за курс має складати не менше 300 сторінок (обсяг однієї сторінки в середньому дорівнює 2500 друкованим знакам), що становить 750 тисяч друкованих знаків.

3.2. Розвиток навичок усного мовлення має охоплювати таку тематику:

- наукова робота (тема дисертації, проблема, теорія та експеримент, економічна ефективність досліджень);
- знання та навички для подачі фахової інформації;
- тенденції розвитку бізнесу, управління бізнесом, управління персоналом, бізнес і фінанси.

Розділ 4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль передбачає регулярний облік і контроль виконання різних видів домашніх завдань.

Підсумковий контроль – заліковий тест.

Екзамен.

До складання екзамену допускаються аспіранти, які:

- мають відповідний рівень підготовки;
- склали заліковий тест;
- підготували реферат з проблеми наукового дослідження (реферат складається з україномовного огляду наукових робіт, прочитаних іноземною мовою, словника 100 термінів даної галузі науки та повідомлення про накове дослідження, викладеного іноземною мовою в обсязі двох сторінок комп'ютерного набору тексту).

Структура екзамену

1. Читання і письмовий переклад із словником українською мовою оригінального тексту з фаху. Обсяг – 2000 друкованих знаків. Час на виконання – 45 хвилин.

2. Лексико-граматичний тест.

3. Співбесіда іноземною мовою з питань наукового дослідження і фаху аспіранта, яка складається з усного монологічного повідомлення про зміст наукової роботи та відповідей на питання викладача.

Аспірант, який підтверджує рівень свого знання іноземної мови дійсним сертифікатом міжнародно визнаного тесту на визначення рівня володіння мовою (С1) має право:

а) на зарахування кредитів, передбачених програмою, як таких, що виконані у повному обсязі;

б) використати обсяг навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Англійська мова

Основний

1. Латигіна А.Г. English of Economics for Post-Graduate Students / А.Г. Латигіна. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.
2. Vince M. Advanced Language Practice / M. Vince. – Macmillan Heinemann, 2014.
3. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. Карабан. – Ч. I. – [б.м.]: Нова кн., 2008.
4. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. Карабан. – Ч. II. – [б.м.]: Нова кн., 2008.
5. Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови : довідник / Г.В.Верба, Л.Г.Верба. – Київ : Логос – М., 2011.

Додатковий

6. Nickels MC Hugh. Understanding Business / Nickels MC Hugh. – Irwin MCGraw-Hill, 2010.
7. Heller R. Manager's Handbook / R. Heller. – Dorling Kindersley Limited, London, 2012.
8. Sloman J. Economics / J. Sloman. – Third Edition. – Prentice Hall, 2006.
9. Business English Pod [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.businessenglishpod.com/>
10. E.L. Easton Business English online [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.eleston.com/biz/home.html>
11. Macmillan Business [Electronic resource]. – Access mode : <http://businessenglishonline.net>

Німецька мова

Основний

1. Geld - Bank und Borsenwesen. – Schaffer – Poeschel Verlag Stuttgart, 2012.
2. Dietrich Adam. Philosophie der Konsterrechnung / Dietrich Adam. – Schaffer – Poeschel Verlag Stuttgart, 2010.
3. Mennel. Steuer in Europa, USA, Kanada und Japan / Mennel.– NWB Verlag, Berlin, 2011.

Додатковий

4. Hagenmtiller/Diepen. Der Bankbetrieb / Hagenmuller/Diepen. – Garlen Verlag Wiesbaden, 2005.
5. Giinter Specht. Distridutionsmanagement / Giinter Specht.– Verlag W. Kolhammer Stuttgart Berlin Koln, 2010.
6. Alfred Enders. Umweltokonomie. Eine Einfuhrung / Alfred Enders.– Wissenschaftliche Buchgesellschaft Darmstadt, 2010.
7. Heidelberg-Germersheimer Institut Institut [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.uebersetzungswissenschaft.de>
8. Humboldt-Universität zu Berlin Institut [Electronic resource]. – Access mode : <http://www2.hu-berlin.de/uebers/links.html>

Французька мова

Основний

1. Даніло М. Французька мова підприємства і підприємництва / М. Даніло, Б. Тозен.– Париж : Кле інтернаціональ, 2010.– 107 с.
2. Загальна економіка / за ред. Б. Марторі. – [б.м.] : Натан, 2011.
3. Образ А.Г. Французька мова банківської сфери : навч. посіб. / АГ. Образ, Л.А. Яременко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.– 167 с.
4. Буцикіна Н.Є. Французька мова комерційної діяльності : навч. посіб. / Н.Є. Буцикіна.– Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012.

Додатковий

5. Левек М.Л. Підприємство від А до Z (Малий тлумачний словник підприємництва) / М.Л. Левек, О.А. Мене. – Париж : Фуше, 2004. – 320 с.
6. Жан Ів Капюль. Словник економіки і соціальних наук / Жан Ів Капюль, Олів'є Гарніє. – Париж : Атьє, 2009.– 489 с.
7. Economie-internationale [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.economie-internationale.com/>.
8. Françias online [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.bing.com/search?q=www.dico.net.dicoweb&FORM=IE8SRC>.
9. Lire-francais [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.lire-francias.com/>.